

PARCUL NAȚIONAL CHEILE NEREI - BEUȘNIȚA

HABITATE

Habitatul 7220* - Izvoare petrifiante cu formare de travertin (*Cratoneurion*)

Habitatul 7220* cuprinde izvoare de apă dură, cu formare activă de travertin sau tuf calcaros. Aceste formațiuni se întâlnesc în medii foarte diverse, precum păduri sau zone rurale deschise. Se formează pe suprafețe reduse (punctiforme sau liniare) și sunt dominate de specii de mușchi (briofite). Se pot asocia cu unele tipuri de mlaștini, cu grupări casmofitice (de crăpături de stânci), tufărișuri și pajști de pe substrat calcaros. În aria protejată, habitatul se observă ușor în zonele cu prăguri și cascade (Bei, Beușnița, Șușara, Ducin). Pentru a conserva acest habitat trebuie protejate și ecosistemele vecine, cu întregul sistem hidrologic aferent. Nu sunt permise activități de amenajare sau de exploatare a tufului calcaros, ca material pentru construcții. Habitatul are valoare conservativă foarte ridicată.

Habitatul 8310 - Peșteri închise accesului public

În Parcul Național Cheile Nerei - Beușnița au fost inventariate peste 500 de peșteri (goluri naturale orizontale, mai lungi de 5 m, accesibile omului) și avene (goluri naturale verticale). Principalele sisteme carstice se găsesc în zonele Poiana Roșchii - Valea Lăpușnicului Mare și Poiana Licioavei - Izbulul Bigăr. Cea mai mare cavitate este Peștera cu Zgârieturi, cu o dezvoltare de peste 3000 m și o denivelare de 157 m. Cea mai mare sală subterană are 100 m lungime și este situată în Peștera de la Stăna lui Ivașcu.

Cavitățile sunt formate preponderent în calcare prin acțiunea de eroziune și coroziune exercitată de apă subterană. Pentru formarea unei peșteri este nevoie de o rocă solubilă, o rețea de fisuri și un curs de apă cu pH acid. După crearea cavităților, prin depunerea carbonatului de calciu, se formează stalactite, stalagmite, coloane, planșee de calcit, bazine, baldachine, draperii, formând uneori peisaje subterane mirifice.

Aceste goluri naturale au reprezentat principalul habitat al omului în trecut, dovadă fiind urmele de locuire frecvente în toată regiunea. Cele mai impresionante sunt cranii descoperite în subteran, cu o vechime de 35000 - 38000 de ani. Un număr ridicat de peșteri sunt în prezent degradate sau distruse de către căutătorii de comori, exploatarea silvice, agricultură și turism. Peșterile reprezintă un ecosistem extrem de vulnerabil, care se formează în mii de ani, dar poate fi distrus în câteva ore.

Peșterile reprezintă principalul habitat al liliecilor, dar găzduiesc și numeroase specii de nevertebrate, unele endemice și rare. Intrările peșterilor pot adăposti temporar și mamifere mari, reptile, amfibieni, păsări.

Liliecii (chiropterele) sunt singurele mamifere capabile de zbor activ. Speciile sunt în general cavernicole, dar mai folosesc ca adăpost și scorburile copacilor, fisurile stâncilor, podurile nelocuite. Spre deosebire de alte specii de lilieci, cele din România sunt exclusiv insectivore, hrănindu-se cu țânțari, păianjeni, fluturi și gândaci, aceștia fiind localizați cu ajutorul ultrasunetelor și capturați, de obicei, în zbor. Un lilic poate consuma peste 3000 de insecte pe noapte, insecte considerate adesea dăunătoare pentru agricultură și silvicultură.

Pentru a supraviețui în sezonul rece, liliecii își reduc consumul de energie intrând în hibernare și se adună în colonii pentru a-și menține mai bine temperatura constantă a corpului. Vizitarea adăposturilor de hibernare determină trezirea lor, ceea ce face să crească semnificativ consumul de energie și reduce șansa acestora de supraviețuire. În cavitățile subterane din Parcul Național Cheile Nerei - Beușnița au fost întâlnite 11 specii de lilieci: lilicul comun mare (*Myotis myotis*), lilicul comun mic (*Myotis oxygnathus*), lilicul mare cu potcoavă (*Rhinolophus ferrumequinum*), lilicul mic cu potcoavă (*Rhinolophus hipposideros*), lilicul cu aripi lungi (*Miniopterus schreibersii*), lilicul de iaz (*Myotis dasycneme*), lilicul de apă (*Myotis daubentonii*), lilicul cu urechi mari (*Myotis bechsteini*), lilicul cărămiziu (*Myotis emarginatus*), lilicul cărn (*Barbastella barbastellus*), lilicul urecheat brun (*Plecotus auritus*), toate protejate prin legislația națională, directive europene și convenții internaționale. Populațiile de chiroptere sunt în declin. Principalii factori care afectează liliecii sunt: modificarea și dispariția habitatelor de hrănire datorită exploațiilor forestiere; deranjarea și pierderea adăposturilor prin vizitarea peșterilor sau blocarea intrărilor; poluarea apelor de suprafață și subteran.

REPTILE

Gușterul (*Lacerta viridis*)
Șopărlă mare, de până la 40 cm lungime, de culoare verde punctat exceptând abdomenul care este albicios. Masculul are gusa albastră iar femela are gusa albă-sidiefie și partea posterioară a corpului brună-cafenie. Juvenilii sunt cafenii sau cafenii-cenușii. Există numeroase variații ale coloritului și desenului dorsal. Este o specie mezofilă care preferă habitate cu vegetație mai ales liziera, poienile, tufărișurile, malurile calcaroase cu vegetație arbutivă. Prădează diferite artropode iar, la rândul său, este pradată de nevăstuici, păsări, șerpi, pârși. Hibernează din octombrie până în martie și se împerechează în luna mai. Ajunge la maturitate sexuală după 2-3 ani. Specia este afectată de deteriorarea sau modificarea habitatului, fiind protejată în Europa.

Șopârla de câmp (*Lacerta agilis*)
Are lungimea corpului de peste 20 cm, capul mare, scurt, înalt și cu botul rotunjit. Coadă este groasă iar picioarele sunt scurte. Masculii au pe spate o dungă lată brunie și părțile laterale verzi, cu 1-2 șiruri de pete negre cu centru alb. Partea ventrală este verde cu puncte negre. Femela are dunga dorsală cu pete negre și o linie mediană albă iar părțile laterale brune, mai deschise; partea ventrală este verzuiu-albicioasă, adesea cu pete negre spre lateral. Juvenilii sunt gri-roșiați sau cenușii, cu dunga medio-dorsală lată, marginită de două dungi albe sau galbene. Este o specie higrofilă care preferă lizierele, văile, chiar zone mlăștinoase, dar este prezentă și în zone stâncoase sau nisipoase, livezi sau culturi agricole. Se hrănește cu diferite artropode, limacși sau răme. Hibernează din octombrie până în martie-aprilie. Împerecherea are loc în lunile mai-iunie. *Lacerta agilis* este o specie protejată la nivel european.

MAMIFERE

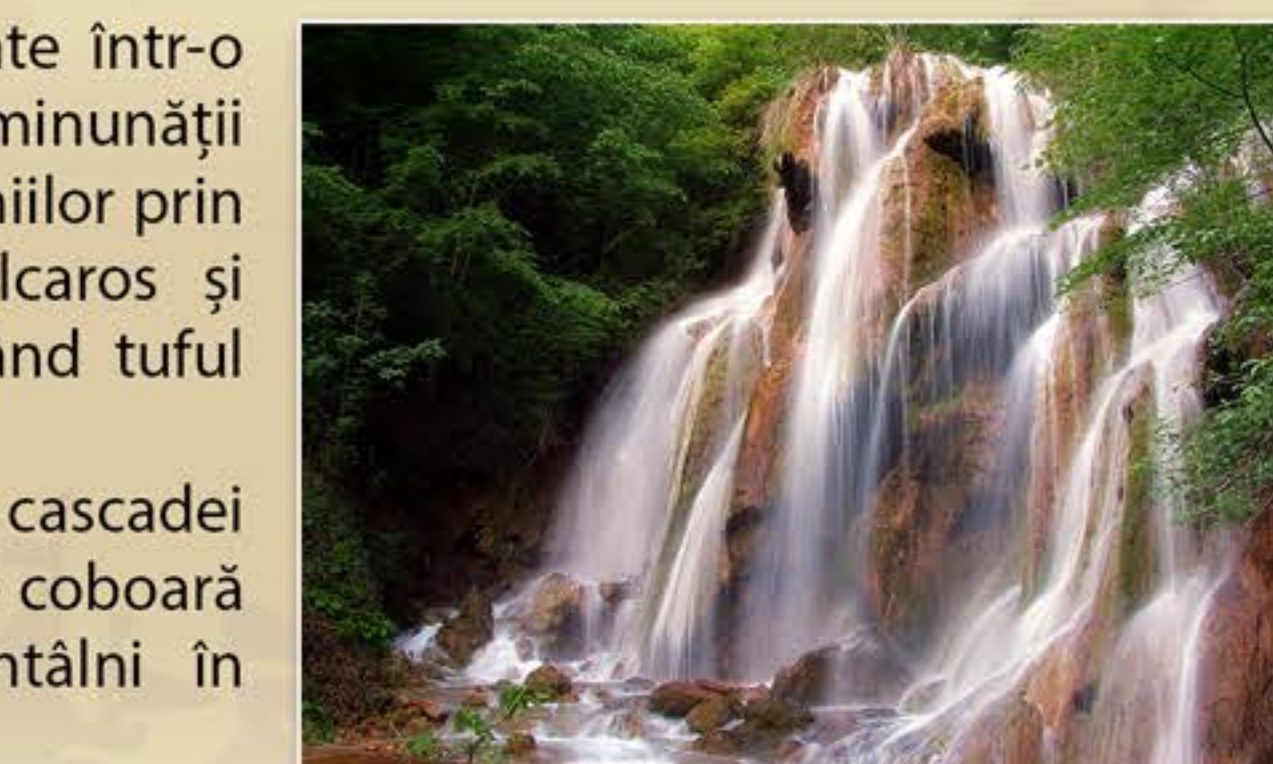
Râsul (*Lynx lynx*)

Râsul este cea mai mare "pisică" din Europa având o înălțime la umăr de cca. 70 cm și o lungime de 80-130 cm. Greutatea variază în funcție de sex și de zona geografică (8-30 kg), masculii fiind mai mari. Este inconfundabil prin blana cafeniu-roșcată și perii lungi din prelungirea urechilor. Perioada de reproducere a speciei se derulează, de regulă, în februarie iar puii se nasc la începutul verii. Această perioadă este sincronizată cu cea a fătărilor de la câprior și cerb (principalele specii din dieta râsului). *Lynx lynx* este dependent de câprior care reprezintă 90% din biomasa consumată și 85% din numărul de prăzi doborâte. De aceea este vital ca, în interiorul ariilor protejate care conservă această specie de carnivor, să fie interzisă vânătoarea. O femelă de râs dă naștere la 1-3 pui, dar mortalitatea în rândul juvenilor de sub un an este extrem de ridicată: 80% din indivizii tineri nu supraviețuiesc primei ierni. Râsul este un animal solitar. Fiecare individ are un teritoriu de circa 130-150 kmp, în cazul femelelor, și 200-250 kmp, în cel al masculilor. Teritoriile masculilor și ale femelelor adulte se suprapun în proporție mai mare sau mai mică, în funcție de disponibilitatea hranei. O densitate mică a speciei indică o calitate suboptimală a habitatului, din punct de vedere trofic.

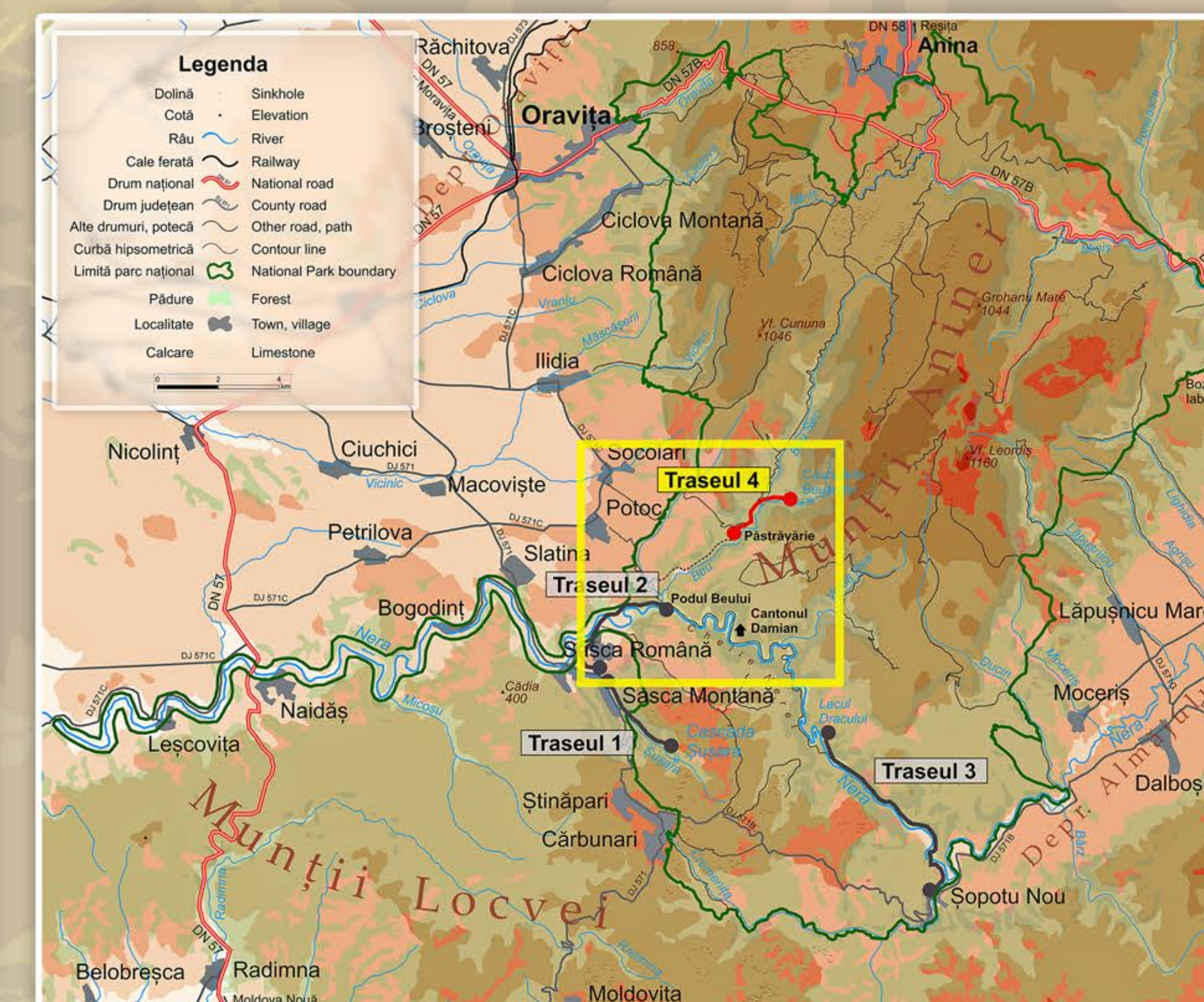
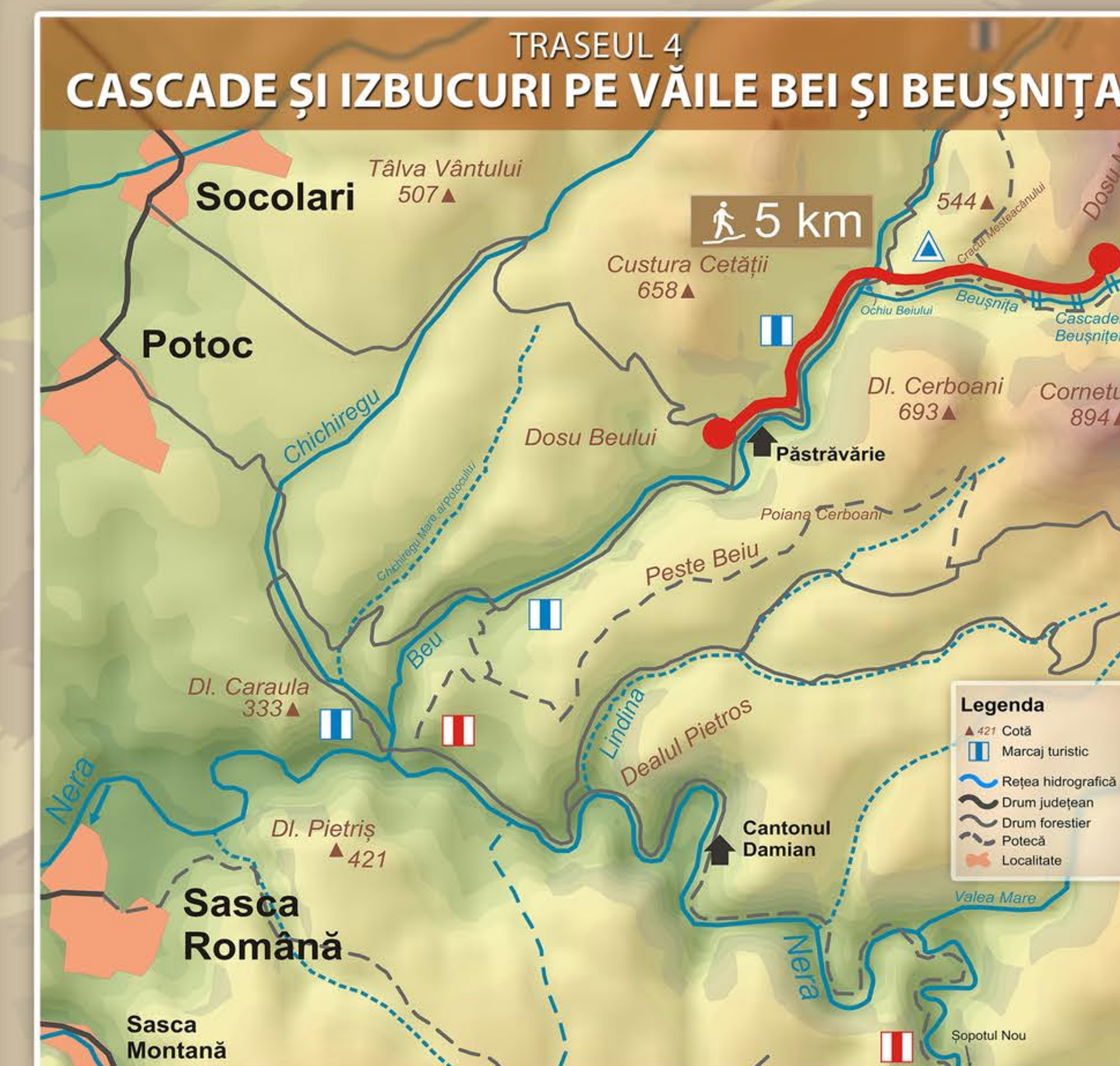

Jderul de copac (*Martes martes*)

Este una din speciile de carnivore de talie medie din fauna României. Lungimea corpului ajunge la 40-50 cm, la care se adaugă coada de 20-28 cm. Un adult cântărește în funcție de sex între 0,8-1,5 kg. Majoritatea indivizilor au blana brun închisă cu gâtul și uneori obrajii cafenii. Specia este răspândită în special în zonele împădurite, dar poate fi întâlnită și în parcuri, grădini sau livezi. Este cea mai arboricolă specie de jderi din Europa. De altfel, o mare parte din hrană o constituie păsările silvicole, puii sau ouăle acestora. Mai consumă însă și mamifere mici, reptile, amfibieni iar în perioada de vară își suplimentează dieta și cu insecte, fructe și chiar semințe.

Cascadele Beușniței sunt situate într-o zonă de protecție strictă. Aceste minunății geologice s-au format de-a lungul mileniilor prin acțiunea apei asupra substratului calcaros și depunerea calcarului în straturi, formând tuful calcaros (travertinul). Legenda beului spune că apele cascadei sunt voalul de mireasă al păstorii care coboară pe apele înspumate pentru a se întâlni în nemurire cu lacrimile iubitului său.

Programul Operațional Sectorial Mediu (Axa prioritară 4)

Titlul proiectului: *Elaborarea planului de management al Parcului Național Cheile Nerei - Beușnița (ROSCI 0031 și ROSPA 0020 Cheile Nerei - Beușnița), SMIS CSNR 36394*

Valoarea proiectului: 2.976.863 lei, din care:

- Finanțare nerambursabilă din FEDR și bugetul de stat: 2.751.880 lei
- Contribuția beneficiarului: 224.983 lei

Beneficiar: Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară a Banatului Timișoara

Partener: RNP-ROMSILVA - Administrația Parcului Național Cheile Nerei - Beușnița RA

Proiect cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR)

Mai multe informații pe: www.cheilenerei.usab-tm.ro